

A black and white, close-up profile photograph of an elderly man with short, light-colored hair. He is wearing a dark suit jacket, a light-colored collared shirt, and a dark tie. The lighting is dramatic, with strong shadows on the right side of his face and forehead, while the left side is more softly lit. The background is a plain, light color.

MN

Miloslav Nekvasil

6. 11. 1930 — 12. 6. 2022

s hlubokým zármutkem oznamuje,
že nás navždy opustil pan

Miloslav Nekvasil

(6. 11. 1930 Praha – 12. 6. 2022 Praha)

emeritní sólista opery, operní režisér, pedagog
a farář Českobratrské církve evangelické

Narodil se 6. listopadu 1930 v Praze. Vyrůstal na Žižkově, kde měl jeho otec lakýrnickou dílnu. Po válce vystudoval s vyznamenáním gymnázium, na vysokou školu přesto nebyl přijat. Ačkoliv doma žádné hudební zázemí neměl, již za gymnaziálních studií se stal nadšeným návštěvníkem pražských operních představení jak v Národním divadle, tak i ve Velké opeře 5. května. Opera jej zcela uchvátila. Rok po maturitě byl přijat na pražskou konzervatoř, kterou absolvoval roku 1955 v oboru sólového zpěvu pod vedením profesora Jana Berlíka, někdejšího dramatického tenoristy a sólisty Národního divadla. Velký vliv zde na něj měla osobnost pěvce a režiséra Hanuše Theina, který vyučoval operní herectví. Ten u něj zároveň prohloubil zájem o operní režii a stal se až do konce svého života jeho laskavým mentorem a přítelem.

Miloslav Nekvasil byl nejdříve angažován dirigentem Rudolfem Vašatou jako sólista ostravské opery, kde po několika sezónách zpíval menší barytonové role. První režijní příležitost mu nabídl až režisér Ilja Hylas, který ho přizval k práci asistenta režie při zkouškách opery *Boris Godunov* (1959), a následovaly další. Poprvé se samostatně režie ujal roku 1960 při nastudování Pucciniho opery *Tosca*, kde měl také poprvé možnost spolupracovat s výtvarníkem Vladimírem Šrámkem, jenž se posléze stal jedním z jeho nejbližších uměleckých spolupracovníků, a to až do roku 1990. Zaujal svou hned druhou inscenací opery Gaetana Donizettiho *Nápoj lásky*, v níž poprvé pro spolupráci na opeře získal do té doby výlučně činoherního scénografa Otakara Schindlera. Záhy dostal v Ostravě režijní smlouvu a opustil dráhu operního sólisty. Osobní zájem a aktivní láska ke zpěvu a zejména písňové tvorbě však u něj přetrvávala až do konce života. V ostravském angažmá během třiceti sedmi let realizoval více než šest desítek inscenací světového i domácího repertoáru. Z těch nejvýznamnější to byly dále například *Rusalka* (1965), *Trubadúr* (1963 a 1982), *Prodaná nevěsta* (1969), *Ženitba* (1971), *Sedlák kavalír & Komedianti* (1972), *Rienzi* (1982), *Simone Boccanegra* (1985), *Mignon* (1985), *Samson a Dalila* (1986), *Ifigenie na Tauridě* (1987), *Žlato Rýna* (1989), *Voják a tanečnice* (1990), *Veronika* (1991), *Armida* (1991). Jeho poslední inscenací ve stálém angažmá byla *Arabella* (1992). V letech 1990–1992 se stal na dva roky uměleckým šéfem ostravské opery. Naposledy, již jako host, v Ostravě v roce 1995 nastudoval operu Ladislava Matějky pro malé i velké diváky *Broučci*, přičemž byl zároveň i autorem libreta podle stejnojmenné knihy Jana Karafiáta. Během své režijní dráhy hostoval kromě Liberce a Bratislavy

ve všech operních souborech tehdejšího Československa. Nejsystematičtější byla jeho spolupráce s operou Jihočeského divadla v Českých Budějovicích, kterou zahájil v roce 1978 pozoruhodnou inscenací opery *Osud* Leoše Janáčka, a následně zde realizoval do roku 1987 celkem 9 operních inscenací. Hostoval také v zahraničí (Finsko, Lotyšsko). Celkem realizoval přes 100 operních inscenací. Jeho režijní práce se vyznačovala tvůrčím respektem k inscenovanému dílu. Vždy poctivě usiloval, podpořen pečlivou přípravou, divadelním jazykem vyjádřit jeho vnitřní smysl – kultivovaným rukopisem, neokázalou divadelní fantazií a zaujatým citlivým osobním přístupem k herci spojeným s hledáním jevištní pravdy a přirozenosti.

Po odchodu ze svého jediného divadelního angažmá v Ostravě, kde strávil od roku 1955 celkem 38 let, se v roce 1993 přestěhoval do rodné Prahy. Již v roce 1992 začal studovat teologii na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy, kterou absolvoval v roce 1999. Již od roku 1994 byl v činné církevní službě a jako farář Českobratrské církve evangelické působil až do roku 2008 hned v několika sborech v Praze a jinde v Čechách. Na divadlo však nezanavřel. Věnoval se pedagogické činnosti na katedře zpěvu a operní režie na Hudební fakultě AMU. K jeho žákům patřila například současná šéfkyně ostravského muzikálového souboru Gabriela Petráková nebo režisér Jiří Heřman, současný umělecký šéf Janáčkovy opery Národního divadla Brno. Ještě do roku 1999 příležitostně režíroval na operních scénách v Olomouci, Plzni, Ústí nad Labem a ve Státní opeře Praha.

Veškeré práci, před kterou byl životem postaven, se věnoval s pokorou, úctou, plným nasazením, odpovědností a radostí. Na ostravské jeviště se symbolicky vrátil v předvečer svých 90. narozenin při premiéře nové inscenace opery Giuseppe Verdiho *Nabucco*, která vznikla jako replika inscenace, kterou zde připravil v roce 1968 spolu se scénografem Vladimírem Šrámkem.

„Všechno stálo za to, všechno bylo dobré.“ Těmito slovy ze závěru jedné písničky Gustava Mahlera uzavřel Miloslav Nekvasil svůj rozhovor pro Paměť národa v roce 2019.

S láskou, úctou a obdivem vzpomínáme a děkujeme!

Jiří Nekvasil

ředitel Národního divadla moravskoslezského
syn